

La pórca

(ALDC, IV, 751. La pórca)

La *pórca* és el 'solc o altre senyal que fa el sembrador per tal que, quan sembra a eixams, reparteixi la llavor d'una manera regular'; deriva del llat. PŌRCA 'crestall del solc; mesura de terra', que, en comptes de donar *p[ɔ]rca, ha evolucionat a p[o]rca potser per atracció paronímica de *morca*, *porga*, etc., o de *solc* (< SŪLCU), que tenen *o* tancada; congènere de l'arag. *puerca*, *puarca* i de l'it. *porca*, coneix la var. *polca* 40, 129, per igualació de líquides, el der. *porcada* 116, 119 i, per homonimització, la var. ponentina *forca*, amb el der. *forquejar* 'fer pórques' 134; és el significat més estès del cat. peninsular, que presenta variació de distància entre solc i solc (de tres passes 10, cinc passes 75, sis passes 31, 73, 77, 83, set passos 1; de tres metres 15) així com de significat ('tros sense sembrar' 63, 'tros entre arbre i arbre' 124; 'taula sembrada de faves, de civada, etc.' 182; 'tros de terra donat en arrendament', etc.); 'fer pórques' es diu *porcar* 19 i *emporcar* 7, 26, a més de *porquejar* 'tirar malament la llavor i deixar trossos de terra sense llavor' 110, valor pejoratiu adquirit per atracció de *porc*. Segueix en extensió *selló*, amb la var. *silló* 168, per assimilació a la consonant palatal; *selló*, o *seió*, seria la forma normativa, d'acord amb la pron. del cat. occ. s[e]lló 171, 182 i el congènere oc. *selhon*, i no *saió*, amb *a*, com proposa el *DG₁*,

1932, d'origen preromà i amb les var. ioditzades *seió*, *seó* 71, 72, 74, 80 i *so* 70, que també tenen valors semàntics diferents ('espai sense sembrar' 63); han estat freqüents els der. *seionar* 30, 77, *seonar* 70, 71 i *asseionar* 32, 34, 45, 46, per a 'fer sellons'. *Taula* remunta al llat. TABULA, que, entre altres sentits, tenia el de 'bancal, dau de vinya'; der. *ataulat* 157 i compost *taula de regar* 184.

Els altres mots d'àrea local tenen a veure amb a) 'taula de creure': *feixa* 33, 35, *bancal* 65, *parcel·la* 123, 127, *marge* 149, *tros* 154, *dau* 152 (← 'tros quadrat'), *quartos* 166, *tornallada* 125; b) 'guia per a sembrar': *aixadada* 128, der. de *aixada*; c) 'divisió': *partió* 17; d) 'igualació': *emparellat* 93; e) 'límit': *tallat* 186, *tallada* 164, *parada* 66, 69, 123, o f) altres: *arrollat* 101, potser 'pitjat amb el roll'. *Melga* 189, 190 és manlleu al cast. *amelga* (< potser *AMBELICA). Des del punt de vista geolingüístic, *pórca* és molt general en el cat. continental, amb la var. ribagorçana *forca*; *selló* (*seió*) és del cat. central, d'on va passar al bal., i *taula* és sobretot val. La documentació d'aquests mots és tardana (s. XVI), explicable potser per tractar-se d'un terme específic de l'agricultura.

Són mots normatius *pórca* i *saió*, des del *DG₁*, 1932.

